

## Statsutskottets betänkande 37/1996 rd

### Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av inkomstskattelagen och lagen om beskattningsförfarande

Riksdagen remitterade den 17 september 1996 proposition 105/1996 rd till statsutskottet för beredning.

#### Riksdagsmotionerna

Till utskottet har remitterats ett stort antal lag- och hemställningsmotioner från såväl 1995 års som 1996 års riksdag. Motionerna anknyter till inkomstskattelagen eller bör, om de godkänns, beaktas i inkomstskattelagen. Regeringen föreslår i sin proposition ett flertal fristående ändringar. Vissa motioner innehåller ändringsförslag eller hemställningsförslag avseende samma eller likartade frågor. Utskottet har därför beslutat att i detta sammanhang behandla alla lag- och hemställningsmotioner från 1995 och 1996 års riksdag med direkt eller indirekt anknytning till inkomstskattelagen.

Utskottet har samtidigt med propositionen behandlat följande motioner från 1995 års riksdag: rdm. Komis /cent lagmotion 5/1995 rd med förslag till lag om ändring av 101 § inkomstskattelagen och rdm. Arja Ojalas /sd m.fl. lagmotion 6/1995 rd med förslag till lag om ändring av 100 och 101 §§ inkomstskattelagen, som riksdagen remitterade till utskottet för beredning den 5 maj 1995, rdm. Ala-Nissiläs /cent m.fl. lagmotion 8/1995 rd med förslag till lag om ändring av 149 a § inkomstskattelagen, som riksdagen remitterade till utskottet den 9 maj 1995, rdm. Ala-Nissiläs /cent m.fl. lagmotion 12/1995 rd med förslag till lag om ändring av 93 § inkomstskattelagen, som riksdagen remitterade till utskottet den 30 maj 1995, rdm. Tiusanens /vänst m.fl. lagmotion 58/1995 rd med förslag till lag om ändring av 106 § inkomstskattelagen, som riksdagen remitterade till utskottet den 16 november 1995, och rdm. Peltomos /sd m.fl. lagmotion 63/1995 rd med förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen, som riksdagen remitterade till utskottet den 5 december 1995 samt följande motioner från

1996 års riksdag: rdm. Ala-Nissiläs /cent m.fl. lagmotion 10/1996 rd med förslag till lag om ändring av 93 § inkomstskattelagen och rdm. Ranta-Muotios /cent m.fl. lagmotion 12/1996 rd med förslag till lag om upphävande av 149 a § 5 mom. inkomstskattelagen, som riksdagen remitterade till utskottet för beredning den 23 april 1996, rdm. Tykkyläinens /sd m.fl. lagmotion 24/1996 rd med förslag till lag om ändring av 92 § inkomstskattelagen, som riksdagen remitterade till utskottet den 31 maj 1996, rdm. Aaltonens /sd m.fl. lagmotion 36/1996 rd med förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen, som riksdagen remitterade till utskottet den 13 september 1996, rdm. Jääskeläinens /fkf m.fl. lagmotion 40/1996 rd med förslag till lag om ändring av 31 § inkomstskattelagen, som riksdagen remitterade till utskottet den 20 september 1996, rdm. Saaris /cent m.fl. lagmotion 42/1996 rd med förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen, som riksdagen remitterade till utskottet den 24 september 1996, rdm. Kuoppas /vgr m.fl. lagmotion 44/1996 rd med förslag till lag om ändring av 143 § inkomstskattelagen, som riksdagen remitterade till utskottet den 27 september 1996, och rdm. Kokkonens /saml m.fl. lagmotion 47/1996 rd med förslag till lag om ändring av 101 och 106 §§ inkomstskattelagen, som riksdagen remitterade till utskottet den 4 oktober 1996, samt rdm. Salos /cent m.fl. lagmotion 60/1996 rd med förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen, som riksdagen remitterade till utskottet den 6 november 1996.

Vidare har utskottet i detta sammanhang behandlat rdm. Ala-Harjas /saml m.fl. hemställningsmotion 34/1995 rd om reviderad beskattning av personbolag, rdm. Kantalainen /saml m.fl. hemställningsmotion 43/1995 rd om beskattning av personbolags outdelade inkomster, rdm. Karjalainens /sd m.fl. hemställningsmotion 45/1995 rd om slopad avdragsrätt för frivilliga pensionsförsäkringspremier, rdm. Myllyniemis /cent hemställningsmotion 49/1995 rd om lindri-

gare beskattning av frontveteraner, rdm. Nurmis /saml m.fl. hemställningsmotion 50/1995 rd om avdragsrätt för vårdare anställda i familjer och rdm. Räsänens /fkf m.fl. hemställningsmotion 56/1995 rd om skatteavdrag för arbetsgivaravgifter för barnskötare, samtliga remitterade till utskottet av riksdagen för beredning den 30 maj 1995.

Dessutom har utskottet behandlat följande den 19 mars 1996 till utskottet för beredning remitterade motioner från 1996 års riksdag: rdm. Jääskeläinens /fkf m.fl. hemställningsmotion 17/1996 rd om alternativa beskattnings- och utkomstmodeller för familjer, rdm. Kallis /fkf hemställningsmotion 19/1996 rd om beskattningen av pensioner från utlandet, rdm. Kortenienis /cent hemställningsmotion 22/1996 rd om ändring av studerandenas beskattning så att den uppmuntar till arbete, rdm. Lahtelas /sd hemställningsmotion 25/1996 rd om godkännande av de faktiska kostnaderna för arbetsresor som avdrag vid beskattningen, rdm. Räsänens /fkf hemställningsmotion 36/1996 rd om ökade ombyggnadsarbeten med hjälp av beskattningen, rdm. Smeds /fkf hemställningsmotion 39/1996 rd om förbättrade sysselsättningsmöjligheter för hushållen, rdm. Vanhanens /cent hemställningsmotion 41/1996 rd om förbättrade sysselsättningsmöjligheter för hushållen med hjälp av beskattningen och rdm. Vihriäläs /cent m.fl. hemställningsmotion 43/1996 rd om förbättrande av hushållens sysselsättningsmöjligheter med hjälp av beskattningen.

### Behandlingen i skattedelegationen

Statsutskottets skattedelegation, som har be-  
rett betänkandet för utskottet, har hört finansrådet Timo Viherkenttä och överinspektören Erkki Laanterä vid finansministeriet, äldre regeringssekreteraren Marja-Liisa Lindström vid skattestyrelsen, överdirektören Hannu Uusitalo vid Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes, direktören Tero Honka-  
vaara vid Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund, biträdande avdelningschefen Hannele Ranta-Lassila vid Centralhandelskammaren, juridiska ombudsmannen Anna Lundén vid Företagarna i Finland r.f., vicehäradschefen Vesa Korpela vid Skattebetalarnas Centralförbund rf, ekonomen Helena Pentti vid FFC rf, chefsekonomien Matti Koivisto vid FTFC rf, utredningschefen Olli Saariaho vid Akava rf, direktören Esko

Kiviranta vid Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, utvecklingschefen Esko Ahonen vid Finska Befolkningsförbundet, styrelseledamoten, CGR Urpo Salo vid Bokföringsbyråernas förbund, vicehäradschefen Raimo Pallonen vid CGR-föreningen, ombudsmannen Teuvo Ikonen och ombudsmannen Ismo Suksi vid Pensionärsorganisationernas riksdelegation även som representanter för Pensionstagarnas Centralförbund rf, Pensionsförbundet rf, Kansallinen Eläkeläisliitto ry, Pensionärerna rf, Svenska Pensionärsförbundet rf, Kristillinen Eläkeliitto ry och Oikeutta Eläkeläisille ry, samt förvaltningslicentiaten Pentti Rönkö vid Tammerfors universitet.

### Regeringens proposition

Regeringen föreslår ändringar i såväl inkomstskattelagen som lagen om beskattningsförfarande. I inkomstskattelagen föreslås flera ändringar som gäller person- och företagsbeskattningen. Lagen om beskattningsförfarande föreslås bli preciserad vad beträffar vissa bestämmelser om skyldigheten att lämna uppgifter.

Det maximala avdraget för inkomstens förvärvande skall höjas från 1 500 till 1 800 mark. Detta förslag hänger samman med den inkomstpolitiska helhetsuppgörelsen hösten 1995.

Stödsystemet för vård av små barn revideras utgående från ett förslag av en arbetsgrupp som har undersökt de s.k. flitfällorna. Vårdpengen, vårdtillägget och de kommunala tilläggen är skattepliktig inkomst. Stöden föreslås bli skattepliktig inkomst för den som sköter barnet och till vilken stödet betalas. Regeringen har utifrån arbetsgruppens förslag stannat för att föreslå ett antal åtgärder som skall locka dem som får sin utkomst genom utkomtskyddet för arbetslösa och sociala förmåner att söka arbete eller skaffa extra inkomster. Förvärvsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen höjs enligt förslaget rejält, maximibeloppet från 2 000 till 5 500 mark. Avdraget börjar minskat med två procent när inkomsten överstiger 43 000 mark och faller helt bort vid en årsinkomst på 318 000 mark. Precis som i dag kommer avdraget inte att få göras på pensionsinkomster. Nu föreslås att det inte heller skall få göras på inkomster från utkomtskyddet för arbetslösa eller från sociala förmåner.

Pensionsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen ändras så att pensionsinkomstavdraget för make beviljas då den skattskyldige

börjar få arbetspension och inte först sedan utbetalningen av folkpension inletts. Följden härav blir att pensionstagande makar likställs oavsett pensionslaget. Ändringen tillämpas inte på makar som 1996 har beviljats pensionsinkomstavgift för ensamstående.

Den gällande lagstiftningen reglerar inte uttryckligen hur beskattningen skall verkställas för det år under vilket ett företag ändrar sin företagsform och blir aktiebolag. Beskattningen skall inte i onödan försvåra annars ändamålsenliga ändringar av företagsform, men det är inte heller motiverat att beskattningen under det år då företagsformen ändras är alldeles exceptionellt mycket gynnsammare än under de föregående eller efterföljande åren. Regeringen föreslår att inkomstskattelagen förtydligas och preciseras med avseende på fall då verksamhetsformen ändras.

Andra småföretag än aktiebolag skall få bättre möjligheter till inkomstfinansiering. Den avkastning av nettoförmögenheten som bestämmer kapitalinkomstandelens storlek höjs från 15 till 18 procent. När kapitalinkomstandelen beräknas skall nettoförmögenheten ökas med 30 procent av de löner som betalats ut under tolv månadersperioden omedelbart före skatteårets slut.

Vinster och förluster på grund av terminsavtal skall enligt regeringens förslag jämföras med överlåtelsevinster respektive överlåtelseförluster. Med terminer, som är en form av derivativinstrument, avses avtal om att en prestation skall fullgöras en viss dag till ett vid avtalstidpunkten bestämt pris. Terminerna förpliktar bägge avtalsparterna.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 1997.

### Motionerna

De lagmotioner som utskottet har behandlat innehåller en mängd ändringsförslag avseende inkomstskattelagen.

I de behandlade hemställningsmotionerna föreslås ett antal hemställningar som direkt eller indirekt anknyter till inkomstskattelagen.

### Utskottets ställningstaganden

Av de orsaker som nämnts i propositionen och med stöd av erhållen utredning finner utskottet lagförslagen behövliga och tillstyrker dem.

Regeringen föreslår en teknisk justering av 42 § 2 mom. inkomstskattelagen. Delägre definieras genom en direkt hänvisning till lagen om pension för arbetstagare (395/61) i stället för till lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, som i sin tur hänvisar till lagen om pension för arbetstagare. En motsvarande hänvisning har allt sedan 1993 funnits i 42 § 3 mom. inkomstskattelagen. Lagen om pension för arbetstagare har dock ändrats och följaktligen bör det hänvisas till 2 § 7 mom. och inte 6 mom. Utskottet föreslår denna ändring i 42 §.

Vinster och förluster på grund av terminsavtal skall enligt regeringens förslag jämföras med överlåtelsevinster respektive överlåtelseförluster. Statsutskottets skattedelegation och finansministeriet har fått ta emot önskemål från många håll om att förluster på terminsavtal skall vara avdragbara retroaktivt ända till 1993.

Den överhettade derivatmarknaden lockade till sig placerare som inte hade helt klart för sig vilka risker de tog. En extra risk var hur förluster på terminsavtal skulle komma att beskattas. Frågan avgjordes sedermera i rättspraxis, som utgick från en mycket stram tolkning av 50 § inkomstskattelagen. Sakgrunder talar dock för att enskilda placerare skall kunna dra av terminsförluster vid beskattningen. Därför föreslås lagen nu bli ändrad.

Också om lagstiftningen är behäftad med brister och korrigeringsbehov föreligger, precis som det nu har observerats, föreslås ändringarna inte i allmänhet få retroaktiv verkan, om inte särskilt vägande skäl anses tala för det. I vissa fall har terminsförlusterna gett upphov till oskäliga situationer. Det bör dock framhållas att det faktum att terminsförlusterna inte varit avdragbara bara varit ett av de många element som präglat den riskutsatta derivatmarknaden. Situationen skulle ljusna för mången om förlusterna får dras av i efterskott så att de beskattade vinsterna helt eller delvis kvittas mot förlusterna.

Enligt en inofficiell ståndpunkt som skattestyrelsen gett uttryck för bör en retroaktiv bestämmelse anses vara administrativt besvärlig om också inte helt omöjlig att genomföra. Det skulle kräva extra insatser men fallen torde inte vara alltför många. Utskottet föreslår att ändringen av 50 § tillämpas så tidigt som vid beskattningen för 1993. Utskottet föreslår en härmed korresponderande komplettering av 2 mom. i ikraftträdelsestadgandet.

Utskottet uppmärksammar problemen vid beskattningen av så kallat talgoarbete och anser

att en lösning av frågan kräver antingen lagstiftningsåtgärder eller harmoniseringsanvisningar inom skatteförvaltningen.

Vad beträffar de behandlade motionerna avstyrker utskottet dem.

Utskottet föreslår vördsamt

*att det andra lagförslaget i regeringens proposition godkänns utan ändringar och det första lagförslaget sålydande:*

## 1.

### Lag

#### om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

*upphävs* i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/92) 108 § 4 mom. och 143 § 8 mom., av dessa lagrum 143 § 8 mom. sådant det lyder i lag av den 1 december 1995 (1333/95),

*ändras* 24 § 2 mom., 26 och 27 §§, 38 § 1 mom., 39 § 1 mom., 40 § 1 och 2 mom., 41 § 4 mom., 42 § 2 och 3 mom., 50 § 1 mom., 58 § 1 mom., 95 § 1 mom. 1 punkten, 96 § 4 mom. 1 punkten och 7 mom., 100 § 4 mom., 101 §, 108 § 3 mom. och 130 § 3 mom.,

av dessa lagrum 42 § 3 mom. och 50 § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 30 december 1993 (1502/93) och 39 § 1 mom., 40 § 1 och 2 mom., 95 § 1 mom. 1 punkten samt 96 § 7 mom. sådana de lyder i lag av den 29 december 1994 (1465/94) samt

*fogas* till 24 § ett nytt 5 mom., till 41 § ett nytt 6 mom., till 45 § ett nytt 3 mom. samt till lagen nya 63 a och 105 a §§, som följer:

24, 26, 27, 38, 39, 40 och 41 §§  
(Såsom i regeringens proposition)

42 §

*Kapitalinkomstandelen av dividender från andra bolag än börsbolag*

— — — — —  
Har en delägare som enligt 2 § 7 mom. lagen om pension för arbetstagare inte anses stå i arbetsförhållande till bolaget under skatteåret såsom bostad för sig eller sin familj använt en bostad som hör till bolagets tillgångar, skall värdet av bostaden dras av från värdet av hans aktier när kapitalinkomstandelen av dividend från bolaget bestäms.

Har i ett aktiebolag som bedriver näringsverksamhet en delägare som enligt 2 § 7 mom. lagen

om pension för arbetstagare inte anses stå i arbetsförhållande till bolaget skuld hos bolaget eller har han använt en räntebelagd skuld för förvärv av aktier i bolaget, dras skulden av från värdet av hans aktier när kapitalinkomstandelen av dividender från bolaget bestäms.

45, 50, 58, 63 a, 95, 96, 100, 101, 105 a, 108 och 130 §§

(Såsom i regeringens proposition)

*Ikraftträdelsestadgandet*

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Lagen tillämpas för första gången vid beskattningen för 1997. *Dess 50 § tillämpas dock första gången vid beskattningen för 1993.*

(3 mom. såsom i regeringens proposition)

Samtidigt föreslår utskottet, som har lagt propositionen till grund för behandlingen,

*att lagförslagen i lagmotionerna 5/1995 rd, 6/1995 rd, 8/1995 rd, 12/1995 rd, 58/1995 rd, 63/1995 rd, 10/1996 rd, 12/1996 rd, 24/1996 rd, 36/1996 rd, 40/1996 rd, 42/1996 rd, 44/1996 rd, 47/1996 rd och 60/1996 rd förkastas.*

Helsingfors den 8 november 1996

Vidare föreslår utskottet

*att hemställningsmotionerna 34/1995 rd, 43/1995 rd, 45/1995 rd, 49/1995 rd, 50/1995 rd, 56/1995 rd, 17/1996 rd, 19/1996 rd, 22/1996 rd, 25/1996 rd, 36/1996 rd, 39/1996 rd, 41/1996 rd och 43/1996 rd förkastas.*

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Mauri Pekkarinen /cent, medlemmarna Olavi Ala-Nissilä /cent, Ulla Anttila /gröna, Pirjo-Riitta Antvuori /saml, Timo Ihämäki /saml, Bjarne Kallis /fkf, Timo Laaksonen /vänst, Reijo Laitinen /sd, Markku Lehtosaari /cent, Håkan Malm /sv, Virpa Puisto /sd, Maija Rask /sd (del-

vis), Oiva Savela /saml, Marja-Liisa Tykkyläinen /sd och Jukka Vihriälä /cent samt suppleanterna Ilkka Joenpalo /sd, Hannu Kemppainen /cent (delvis), Pekka Leppänen /vänst (delvis), Arja Ojala /sd (delvis), Margareta Pietikäinen /sv och Kari Uotila /vänst.

## Reservation

### En mer sysselsättningsfrämjande och rättvisare skattelinje

Regeringen Lipponen fördelar skattelättnaderna på 5,5 miljarder mark så att det är höginkomsttagarna som kammar hem den största vinsten, räknat i mark. Regeringen Lipponens budgetproposition bygger dock på en total skatteprocent (47,9) som är högre än någonsin under regeringen Ahos tid. Sysselsättningen har inte heller något att hämta i regeringens skattepolitik. Skattelinjen är dragen så att pensionärer med låga inkomster och folk som helt lever på sociala bidrag inte kan räkna med någon skattelättnad men nog är tvungna att betala de allt större indirekta skatterna.

Vi vill fördela skattelättnaderna på 5,5 miljarder mark på ett annat sätt än regeringen och göra beskattningen mer sysselsättande och rättvisare. I vår skattemodell tar vi inte endast fasta på inkomstskattelagen utan föreslår också rättvisare sjukförsäkringspremier. I reservationer till lagarna om socialskyddsavgifter anser vi att den extra sjukförsäkringspremien för pensionärer skall sänkas med en procentenhet. För höginkomsttagarna kvarstår höjningen av sjukförsäkringspremien, som graderas.

Vår skattemodell ger en lindrigare inkomstbeskattning för alla. För låg- och medelinkomsttagarna, alltså också pensionärerna, är skattelättnaden större än vad regeringen föreslagit medan däremot inkomster på över 160 000 mark ger en mindre skattelättnad.

### Mot en sysselsättningsfrämjande skattepolitik

Ett av målen med skatteomläggningarna har varit en neutral beskattning. Regeringen Holkeri

avskaffade så gott alla skatteavdrag i samband med den stora skattereformen. Inkomstbeskattningen tar inte hänsyn till att livssituationen inte är densamma för alla människor och har därmed bidragit till att skapa flitfällor. I den öppna marknadsekonomi vi lever har samhället färre styrinstrument att tillgå. När massarbetslöshet råder och inkomstskillnaderna ökar bör skattepolitiska styrningsmöjligheter utnyttjas effektivt.

Sysselsättningsskäl talar för att skattelättnaderna främst skall gå till låg- och medelinkomsttagare samt låglönebranscher. Det här är också det bästa sättet att få fart på hemmamarknaden. Dessutom är det just låg- och medelinkomsttagarna som tampas med de största inkomstproblemen och sitter fast i flitfällor. För att beskattningen av arbetet varaktigt skall kunna lindras för alla inkomsttagare krävs att sysselsättningen förbättras.

### Valmöjlighet för småföretagare

Regeringen föreslår vissa ändringar i kalkyleringen av kapitalinkomstandelen för småföretag. I nettoförmögenheten för näringsidkare och personbolag inräknas 30 procent av de löner företaget betalt ut och kapitalinkomstandelens storlek höjs från 15 till 18 procent. Paragrafen i inkomstskattelagen om hur kapitalinkomstandelen beräknas, dvs. 41 §, har emellertid skrivits så att ökningen alltid är automatisk och inte beroende av den skattskyldiges yrkande, såsom exempelvis 149 § inkomstskattelagen om halvering av långfristiga skulder.

Enligt näringsgskattestatistiken för 1994 är afärsidkarnas förvärvsinkomstandel av den företagsinkomst som skall fördelas i snitt 87 290 mark och personbolagens förvärvsinkomstandel

i medeltal 93 023 mark. Eftersom kapitalbeskattningen av inkomster på mindre än 80 000 mark är strängare än förvärvsinkomstbeskattningen leder ett automatiskt påslag till att skatten för företag med låg skatt skärps och inte lindras som avsikten var. Paragrafen bör korrigeras så att den kalkylerade ökningen görs bara om den skattskyldige yrkar det.

### **Klarhet i beskattningen av talkoarbete**

Medlemmarna i många föreningar, främst idrottsföreningar, samlar in pengar genom att sälja biljetter, övervaka ordningen, passa barn och dirigera trafiken vid olika evenemang. Arrangörerna betalar ersättning för arbetet till föreningen och de medlemmar som utfört arbetet drar ingen ekonomisk nytta av detta. Lagen bör förtydligas genom ett konstaterande i lagen att talkoarbete av denna typ är skattefri inkomst (se LM 51 och 60/1996 rd).

### **Förvärvsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen bör gynna låg- och medelinkomsttagare**

Förvärvsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen bör gynna låg- och medelinkomsttagare och detta låter sig göra om avdraget höjs till 7 500 mark för dem som har de allra lägsta inkomsterna. Avdraget trappas ned snabbare än i regeringens modell så att nettot enligt vår modell är större än i regeringens modell upp till bruttointkomster på inmot 15 000 mark per månad. Om förvärvsinkomstavdraget genomförs i denna form beräknas skatteintäkterna minska med 500 miljoner mark.

### **Möjligheterna till hemarbete bör nyttiggöras snabbt**

Centerns riksdagsgrupp har lämnat in en lagmotion (LM 42/1996 rd) om ett sysselsättningsavdrag för hushåll. I motionen föreslås att den skattskyldige skall få dra av 30 procent av kostnaderna för köpt arbete i hemmet för underhåll av hushållet och vård av familjemedlemmar. Avdraget är högst 25 000 mark per hushåll och år, vilket betyder cirka 100 mark i skattestöd per arbetsdag. Av administrativa orsaker är den undre gränsen för avdraget 500 mark. Avdraget görs i första hand på inkomstskatten till staten, och

den del som inte dragits av från statsskatten avdras från kommunalskatten.

Skatteavdraget avser att skapa nya arbetstillfällen, kringskära den ekonomiska gråzonen och göra livet lättare för familjer. Skattelättnaden kan resultera i upp till 20 000—30 000 nya arbetstillfällen.

### **Höjt reseavdrag främjar sysselsättningen**

En höjning av reseavdragets maximibelopp från 16 000 till 18 000 mark gör det lönsammare att arbeta. Avdraget för resor mellan bostaden och arbetsplatsen har inte rörts på långa tider och har i realiteten halverats. Avdraget är så litet att det inte uppmuntrar att söka arbete på annan ort. Allt oftare är det fråga om korta arbetsförhållanden och det är oskäligt att kräva att arbetstagarens familj skall flytta från en ort till en annan beroende på var arbetsplatsen finns. Lagmotion 10/1996 rd avser detta avdrag.

### **Bättre ställning i stället för skärpt beskattning för personbolag**

En värdering av personbolagens privata överföringar till gängse värde innebär onödigt byråkrati för småföretag och gör det svårt för dem att förbättra sin finansiella struktur. På denna punkt bör regeringens förslag inte godtas. Ändringarna har ingen betydelse för statens finanser eftersom ändringarna inte förväntas inbringa mer än 5—10 miljoner mark i skatter.

Personbolagens och näringsidkarnas situation förbättras genom lagstiftningen så att det blir lättare för dem att dels få större eget kapital, dels sysselsätta folk.

Giltighetstiden för samfundsskattereformens övergångsbestämmelser för personföretag håller på att löpa ut. I beskattningshänseende är personbolagen och näringsidkarna sämre gynnade än aktiebolagen då det gäller beskattningen av outdelad vinst. Ändå är det just dessa företag som gör det lättare för folk att våga sig på att bli företagare.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

*att följande uttalande tas in i utskottets betänkande:*

*Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt bereder en proposition om ändring av beskattningen av personbolag*

och näringsidkare för outdelade vinster, där dessa jämföras med aktiebolag, för att peronbolagen och näringsidkarna skall kunna öka sitt eget kapital och få bättre möjligheter att sysselsätta folk.

Samtidigt och med hänvisning till lagmotionerna 10, 42 och 51/1996 föreslår vi

*att det första lagförslaget i utskottets betänkande godkänns sålydande:*

## Lag

### om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

*upphävs* i inkomstskattelagen den 30 december 1992 (1535/92) 108 § 4 mom. och 143 § 8 mom., av dessa lagrum 143 § 8 mom. sådant det lyder i lag av den 1 december 1995 (1333/95),

*ändras* 24 § 2 mom., (utesl.) 38 § 1 mom., 39 § 1 mom., 40 § 1 och 2 mom., 41 § 4 mom., 42 § 2 och 3 mom., 50 § 1 mom., 58 § 1 mom., 93 § 1 mom., 95 § 1 mom. 1 punkten, 96 § 4 mom. 1 punkten och 7 mom., 100 § 4 mom., 101 §, 108 § 3 mom. och 130 § 3 mom.,

av dessa lagrum 42 § 3 mom. och 50 § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 30 december 1993 (1502/93) och 39 § 1 mom., 40 § 1 och 2 mom., 93 § 1 mom., 95 § 1 mom. 1 punkten samt 96 § 7 mom. sådana de lyder i lag av den 29 december 1994 (1465/94) samt

*fogas* till 24 § ett nytt 5 mom., till 41 § ett nytt 6 mom., till 45 § ett nytt 3 mom., samt till lagen nya 63 a §, 89 a och 93 §§, och 105 a § och 127 a § som följer:

24 §

(Såsom i utskottets betänkande)

26 och 27 §§

(Utesl.)

38, 39 och 40 §§

(Såsom i utskottets betänkande)

41 §

(4 mom. såsom i utskottets betänkande)

När kapitalinkomstandelen beräknas enligt 38—40 §§ skall på yrkande av den skattskyldige eller näringsammanslutningen nettoförmögenheten i 1 mom. ökas med ett belopp som motsvarar 30 procent av de förskottsinnehållning underkastade löner inom näringsverksamheten eller jordbruket vilka har betalats ut under tolv månadersperioden omedelbart före skatteårets utgång. Yrkande i saken skall framställas innan beskattningen för det skatteår som yrkandet gäller har slutförts.

42, 45, 50, 58 och 63 a §§

(Såsom i utskottets betänkande)

89 a § (ny)

*Som skattepliktigt arbete betraktas inte arbete med talkokaraktär som en medlem av en allmän-*

*nyttig förening utför för att samla in medel till föreningen, när ersättningen för arbetet betalas till föreningen utan personlig ekonomisk vinning för den som har utfört arbetet.*

93 § (ny)

*Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen*

*Som utgifter för inkomstens förvärvande anses även kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen, beräknade enligt kostnaderna för anlitande av det billigaste fortskaffningsmedlet. Sådana kostnader kan dock dras av till ett belopp av högst 18 000 mark och endast till den del de under skatteåret överstiger 2 500 mark.*

95, 96, 100 och 101 §§

(Såsom i utskottets betänkande)

105 a §

*Förvärvsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen*

(1 mom. såsom i utskottets betänkande)

Avdraget utgör 30 procent av det belopp varmed inkomsterna överstiger 15 000 mark. Avdraget är dock högst 7 500 mark. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 40 000 mark, minskar avdraget med tre procent

av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 40 000 mark.

108 §

(Såsom i utskottets betänkande)

127 a § (ny)

*Sysselsättningsavdrag för hushåll*

*För vårdarbete samt hushålls- och iståndsättningsarbeten som den skattskyldige låtit utföra i sitt hushåll får han från inkomstskatten till staten dra av 30 procent av de kostnader som hänför sig till arbetet. Avdraget är minst 500 och högst 25 000*

*mark per hushåll. Avdraget görs från den makes skatter som betalar den större inkomstskatten till staten för sina förvärvsinkomster, om makarna inte har yrkat på annat. Den del av sysselsättningsavdraget som inte har dragits av från inkomstskatten till staten dras av från den skattskyldiges kommunalskatt.*

130 §

(Såsom i utskottets betänkande)

*Ikraftträdelsestadgandet*

(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 8 november 1996

**Olavi Ala-Nissilä /cent**  
**Bjarne Kallis /fkf**

**Jukka Vihriälä /cent**  
**Hannu Kemppainen /cent**

**Markku Lehtosaari /cent**  
**Mauri Pekkarinen /cent**